

1. Dreptul aerian.

Tratate internaționale:

Convenția de la Paris cu privire la comunicațiile aeriene internaționale 1919

Convenția de la Varșovia cu privire la unificarea unor reguli referitoare la transportul aerian 1929

Convenția de la Chicago cu privire la aviația civilă internațională 1944

2. Statutul juridic al spațiului aerian.

- **principiul exercitării suveranității depline și exclusive a statului asupra spațiului aerian, de de-asupra spațiilor sale terestre și acvaticice.** Acest principiu este reflectat în articolul 1 al Convenției de la Chicago 1944. Spațiul aerian se împarte în următoarele categorii:

spațiu aerian superior (survolurile în baza dispozitivelor de urmărire)

spațiu aerian inferior (inclusiv survolurile vizibile)

spațiu aerian controlat, divizat în zone de deservire a comunicațiilor aeriene (regiuni de dispecerat, zone de dispecerat, regiuni de aeroport, coridoare aeriene, zone de decolare, aterizare, zone de survoluri experimentale etc.)

spațiu aerian necontrolat în care se asigură doar deservirea informațională privind survolurile efectuate, anunțarea în situațiile de urgență și se eliberează rute consultative.

Spațiul aerian de asemenea se clasifică în regiuni de informație referitoare la survol (RIS) de 3 tipuri: **RIS în spațiul aerian inferior, RIS în spațiul aerian superior, RIS care unește spațiul aerian inferior cu cel superior.**

În conformitate cu articolul 9 al Convenției din 1944, statul poate de asemenea să stabilească spații aeriene interzise survolurilor, cu condiția că acest regim va fi aplicat tuturor navelor ce realizează survolul regulat indiferent de statele de apartenență, membre a Convenției. De asemenea în situații de urgență, statul poate interzice toate survolurile în spațiul său aerian pentru toate navele ce aparțin statelor membre a Convenției din 1944.

Spațiul aerian statal va putea fi folosit pentru survolurile navelor aeriene străine doar în baza unei autorizații prealabile din partea statului respectiv. Orice navă aeriană ce se află în timpul survolului pe teritoriul unui stat străin, este obligată să respecte cu strictețe legile și regulile referitoare la organizarea survolului. În momentul sosirii navei aeriene străine în aeroportul statului străin, organele competente ale fiecărui stat sunt în drept să realizeze percheziția lui și controlul actelor. Asupra echipajului și pasagerilor se răspândesc regulile referitoare la controlul de pașapoarte, controlul vamal, sanitar ș.a.

- **principiul libertății survolurilor în spațiul aerian internațional.** Prin spațiu aerian internațional, sau liber se subînțelege spațiul aerian dincolo de limitele apelor teritoriale a statelor riverane (inclusiv ZEE). Toate navele aeriene în timpul aflării în spațiul aerian internațional se supun doar jurisdicției statului său de înregistrare. Conform Convenției 1944, regulile de survol stabilite de ICAO sunt valabile fără excepții și în spațiul aerian. Deși, în spațiul respectiv, statele nu sunt obligate să respecte careva căi de navigație aeriană, din practică rezultă că aceste coridoare aeriene au un grad mult mai înalt de complexitate decât cele stabilite în spațiile aeriene terestre.

Totodată, din motive de securitate internă, anumite state stabilesc în jurul țărmurilor sale anumite zone de securitate, numite Zonă de identificare în scop de

apărare aeriană, cu dimensiunile începând de la 25 mile marine (pentru Nikaragua) până la 200-300 mile marine (pentru SUA; Canada, Spania, Italia, Franța, Japonia etc.)

În această zonă, nava aeriană este obligată să ofere informații despre navă și direcția în care se îndreaptă, în caz contrar îi pot fi aplicate măsuri de

constrângere.

- **principiul de asigurare a securității aviației civile internaționale.** În baza acestui principiu, statele sunt obligate: 1. să ia măsuri pentru asigurarea securității tehnicii aeronautice, aeroporturilor, coridoarelor aeriene; 2. să ducă lupta cu actele de imixtiune ilegală în activitatea aviației civile internaționale.

În vederea asigurării principiului susmenționat, a fost elaborat Protocolul 17 la Convenția de la Cicago, referitor la securitate. Protecția aviației civile de actele de imixtiune ilegală”.

2. regimul aviației civile internaționale. Prin survol internațional se subînțelege orice survol în cadrul căruia are loc trecerea frontierei cel puțin a două state. Survolul în întregime în limitele unui stat se consideră intern.

Reieșind din principiul suveranității, toate **survolurile regulate de-asupra unuia dintre statele-părți** la Convenția din 1944, trebuie realizate doar în baza autorizației statului respectiv.

Prin **survol regulat** se are în vedere o serie de survoluri care se realizează prin spațiul aerian a mai mult de un stat cu scopul realizării contra plată a transporturilor de mărfuri, pasageri, poștă cu condiția că cursele sunt deschise pentru utilizare comună sau conform unui orar publicat în prealabil, sau cu o așa densitate și regularitate, încât formează o serie sistematică de curse. Survolurile care nu corespund cerinței de mai sus, vor fi considerate neregulate.

De-asupra mării libere acționează principiul libertății mării libere, consfințit în Convenția de la Geneva cu privire la marea liberă din 1958 și Convenția de la Montego-Baw cu privire la dreptul mării 1982. Cerințele ce urmează a fi îndeplinite în timpul survolului de-asupra mării libere:

1. prezența semnelor de înregistrare națională.
2. nava va fi condusă de un echipaj ce va poseda pregătire și calificare corespunzătoare
3. nava nu va efectua manevre și acțiuni ce vor amenința securitatea navelor maritime și aeriene în zonă

Reglementarea juridică a navigației aeriene internaționale se realizează prin cele 5 libertăți ale aerului:

4. **Organizația Aviației Civile Internaționale.** Fundată în baza părții a II a Convenției privind aviația civilă internațională din 1944. Scopurile: asigurarea dezvoltării sigure și ordonate a aviației civile internaționale în toată lumea.

Organele ICAO: Adunarea, în care sunt reprezentate toate statele membre, se întrunește nu mai rar de o dată în 3 ani. Consiliul, organul permanent de lucru a organizației, responsabil pentru activitatea sa față de Adunare. În consiliul sunt reprezentate 33 state, alese de adunare. În fruntea consiliului se află președintele, ales pentru 3 ani. Sesiunile consiliului au loc 3 ori pe an. Alte organe: Comisia de navigație aeriană, Comitetul financiar, Secretariatul – Secretarul General. Sediul ICAO - Monreal (Canada) etc. Din structura ICAO fac parte și birourile regionale: European – Paris, orientul apropiat – Cairo, Sud – american – Lima, Asiatic – Bangkok, America de nord – Mehico, african – Nairobi.